

ЕКСПЕРТНИЙ ВИСНОВОК

галузевої експертної ради щодо можливості акредитації освітньої програми

Відомості про освітню програму, що акредитується

Регістраційний номер акредитаційної справи	A-19-0108-64
Назва ЗВО (ВСП ЗВО)	Сумський державний педагогічний університет імені А. С. Макаренка
ID ОП у ЄДЕБО	22676
Назва ОП, рівень вищої освіти, галузь знань і спеціальність	ОП «Соціальна робота», другий (магістерський) рівень вищої освіти, галузь знань 23 «Соціальна робота», спеціальність 231 «Соціальна робота»
Посилання на відомості про самооцінювання ОП	
Посилання на звіт експертної групи	

Пропозицію розглянуто та схвалено на засіданні галузевої експертної ради:

Назва ГЕР	23 Соціальна робота
Дата засідання	14/12/2019
№ протоколу	2
Доповідач	Караман Олена Леонідівна

1. Призначення висновку

Цей експертний висновок складений галузевою експертною радою (ГЕР) Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти.

Розгляд акредитаційної справи ГЕР є однієї із стадій процедури акредитації, що проводиться Національним агентством із забезпечення якості вищої освіти відповідно до Положення про акредитацію освітніх програм, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти, затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України від 11 липня 2019 р. № 977, зареєстрованого у Міністерстві юстиції України 8 серпня 2019 р. за № 880/33851.

Експертний висновок ГЕР складається на основі звіту експертної групи, що проводила акредитаційну експертизу, та зауважень ЗВО до нього. Він розглядається на засіданні ГЕР та схвалюється колегіально. Експертний висновок ГЕР разом з іншими матеріалами у подальшому розглядається на засіданні Національного агентства.

2. Наявність або відсутність підстав для відмови в акредитації, не пов'язаних із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми

На думку ГЕР, підстави для прийняття рішення про відмову в акредитації з підстав, не пов'язаних із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми:

◇ наявні

◇ виявлення у поданих для акредитації документах недостовірних відомостей;

◇ відмова ЗВО в допуску експертної групи до закладу вищої освіти під час виїзду на місце проведення експертизи, створення закладом вищої освіти перешкод для роботи експертної групи, інші протиправні або недобросовісні дії ЗВО, які унеможливили проведення акредитаційної експертизи;

◇ встановлення на підставі поданих документів та/або під час виїзду до закладу вищої освіти достатніх підстав вважати, що освітній процес за освітньою програмою не здійснюється.

<+> відсутні

Обґрунтування:

На думку ГЕР, підстави для прийняття рішення про відмову в акредитації з підстав, не пов'язаних із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми, **відсутні**. На основі ретельного та порівняльного аналізу документів, поданих для акредитації освітньої програми «Соціальна робота» в межах спеціальності 231 «Соціальна робота» за другим (магістерським) рівнем вищої освіти в Сумському державному педагогічному університеті імені А. С. Макаренка (відомостей про самооцінювання, освітньо-професійної програми, навчального плану, відгуків роботодавців та ін.), звіту експертної групи про результати акредитаційної експертизи освітньої програми, публічної інформації про освітню програму та освітній процес на офіційному сайті університету та кафедри соціальної роботи і менеджменту соціокультурної діяльності недостовірних і суперечливих відомостей виявлено не було.

Експертна група своєчасно приступила до акредитаційної експертизи освітньої програми та освітнього процесу відповідно до встановленого Нацагенством графіку, методичних рекомендацій та розробленої програми виїзду. Закладом вищої освіти було створено сприятливі умови для роботи експертної групи: надане приміщення, забезпечено доступ до мережі Інтернет, організовано зустрічі з керівником ЗВО, гарантом ОП, учасниками освітнього процесу, органами студентського самоврядування, роботодавцями, випускниками та іншими суб'єктами реалізації ОП. Жодних перешкод для роботи експертної групи, інших протиправних або недобросовісних дій з боку ЗВО, які б унеможливили проведення акредитаційної експертизи, також не було зафіксовано.

На підставі поданих документів та результатів аналізу освітньої діяльності університету щодо забезпечення реалізації ОП під час виїзду експертної групи до закладу вищої освіти можна зробити висновок про те, що в Сумському державному педагогічному університеті імені А. С. Макаренка здійснюється повноцінний освітній процес за освітньою програмою «Соціальна робота» спеціальності 231 «Соціальна робота» за другим (магістерським) рівнем вищої освіти.

3. Підсумки роботи експертної групи та їх оцінка ГЕР

У цьому розділі ГЕР надає оцінку підсумкам роботи експертної групи у контексті встановлених чотирьох рівнів відповідності Критеріям. Якщо ГЕР вважає, що експертна група несправді оцінила відповідність певному Критерію, вона має підкреслити цим обґрунтувати це.

Критерій	Рівень відповідності і (експертна група)	Стислий підсумок аналізу експертної групи	Рівень відповідності і (ГЕР)	Обґрунтування зміни рівня відповідності (якщо він відрізняється від визначеного експертною групою)
Критерій 1. Просування та цілі освітньої програми	B	Констатовано загальну відповідність освітньої програми просування та визначення цілей. Освітня програма має чітко сформульовані цілі, які відповідають місій та стратегії закладу вищої освіти та визначаються, в основному, з урахуванням позицій і потреб заінтересованих сторін. При цьому враховані тенденції розвитку соціальної роботи, ринку праці, галузевого та регіонального контексту міста Суми та Сумської області, а також досвіду аналогічних вітчизняних та іноземних освітніх програм. Зауваження стосуються необхідності врахування при просуванні змісту і структури ОП її унікальності.	B	

		що виходить за межі затвердженого стандарту вищої освіти, а також залучення здобувачів вищої освіти до проєктування та визначення цілі освітньої програми.		
<p>Критерій 2. Структура та зміст освітньої програми</p>	В	<p>Виявлено загальну відповідність структури та змісту освітньої програми критерію 2: представлені в ОП освітні компоненти відповідають предметній області спеціальності 231 Соціальна робота. Їх послідовність та зв'язки між собою є логічними і науково обґрунтованими. Практична, вибіркова складники ОП відповідають нормативним положенням. Програмні результати навчання забезпечуються нормативними освітніми компонентами програми.</p> <p>До несуттєвих недоліків віднесено те, що: 1) обсяг окремих компонентів освітньої програми (у кредитах ЕКТС) частково не відповідає новому стандарту, оскільки ОП було розроблено до його затвердження (у 2019 році вже внесено корективи до структури і змісту ОП</p>	В	

			відповідно до затверджених стандартів вищої освіти зі спеціальності 231 Соціальна робота); 2) є недосконалою процедура вибору здобувачами вищої освіти вибіркових дисциплін незалежно від спеціальності чи підрозділу, який забезпечує їх викладання.		
Критерій 3. Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання	В	В	Констатовано загальну відповідність критерію щодо доступу до освітньої програми та визнання результатів навчання. Правила прийому на навчання за освітньою програмою є чіткими та зрозумілими, не містять дискримінаційних положень, ураховують особливості самої освітньої програми та оприлюднені на офіційному веб-сайті закладу вищої освіти. Визначені чіткі та зрозумілі правила визнання результатів навчання, отриманих в інших закладах освіти. Виявлені недоліки не є суттєвими і стосуються, переважно, необхідності унормування процедури визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті.	В	
Критерій 4. Навчання і	В	В	Визначено загальну	В	

<p>викладання за освітньою програмою</p>		<p>відповідність критерію щодо навчання і викладання за освітньою програмою. Так, форми та методи навчання і викладання спрямують досягнення заявлених в освітній програмі цілей та програмних результатів навчання, відповідають вимогам студентоцентрованого підходу та принципам академічної свободи. Учасникам освітнього процесу надається доступна і зрозуміла інформація щодо цілей, змісту та програмних результатів навчання, порядку та критеріїв оцінювання в межах окремих освітніх компонентів. Забезпечується послання навчання і досліджень під час реалізації освітньої програми. Зміст освіти на основі наукових досягнень і сучасних практик соціальної роботи переважно оновлюється.</p> <p>Виявлені недоліки не є суттєвими і стосуються:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) доцільності використання силових для формування цілісного уявлення здобувачів вищої освіти про певний освітній компонент ОП; 2) необхідності деталізації процедури перегляду й 	
--	--	--	--

			оновлення педагогічними працівниками змісту освітніх компонентів відповідно до сучасних досягнень у галузі соціальної роботи; 3) необхідності залучення здобувачів вищої освіти до міжнародних проєктів та програм міжнародного обміну не лише за освітнім рівнем бакалавра, але й магістра.		
Критерій 5. Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність	В	В	Констатовано загальну відповідність стосовно контрольних заходів та оцінювання здобувачів вищої освіти та дотримання вимог академічної доброчесності. Контрольні заходи та критерії їх оцінювання є чіткими і зрозумілими, валідними та зацільованими оприлюдненими. Правила проведення контрольних заходів включають процедуру оскарження результатів та їх повторного проходження. Відсутність окремого структурного підрозділу, який опікується питаннями академічної доброчесності, є недоліком ЗВО і не стосується безпосередньо якості ОП «Соціальна робота».	В	
Критерій 6. Людські ресурси	В	В	Визначено загальну	В	

		<p>відповідність ОП та освітнього процесу критерію «Людські ресурси». Встановлено наявність конкурсного добору викладачів, у т. ч. на ОП «Соціальна робота», який містить вимогу щодо спроможності викладання навчальних дисциплін на високому теоретичному і методичному рівнях. Виявлено реальне залучення роботодавців до організації та реалізації освітнього процесу на ОП «Соціальна робота», а також працевлаштування випускників.</p> <p>Зроблено зауваження щодо невідповідності академічної та професійної кваліфікації одного викладача цілям та програмним результатам освітніх компонентів ОП, які він викладає, а також рекомендовано розширити мережу партнерських закладів та установ для реалізації траєкторій професійного розвитку науково-педагогічних працівників, у т. ч. закордоном.</p>		
Критерій 7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси	В	Встановлено загальну відповідність освітнього середовища та матеріальних	В	

			<p>ресурсів за показниками критерію 7. Аудиторний фонд, що закріплений за кафедрою соціальної роботи та менеджменту соціокультурної діяльності, має достатні матеріально-технічні ресурси для реалізації ПРОП «Соціальна робота» (мультимедійні проєктори, мультимедійні дошки, екрани, ноутбуки). Психологічна служба регулярно здійснює моніторинг актуальних потреб та інтересів здобувачів вищої освіти ОП «Соціальна робота» та рівня їхнього задоволення, результати якого опрацьовуються студентським самоврядуванням; реалізовує заходи з моніторингу та профілактики дискримінації в освітньому середовищі.</p> <p>Виявлені недоліки пов'язані з необхідністю:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) косметичного ремонту коридорів гуртожитку; 2) уточнення загальної політики Університету та процедури врегулювання конфліктних ситуацій щодо сексуальних домагань, дискримінації та корупції; 		
--	--	--	--	--	--

		3) розміщення навчально-методичних матеріалів до освітніх компонентів ОП на сайті дистанційного навчання для забезпечення рівного доступу до якісної освіти всіх категорій здобувачів вищої освіти.		
Критерій 8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми	В	<p>Встановлено дієвість системи внутрішнього забезпечення якості освітньої програми шляхом застосування процедури розроблення, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду освітніх програм із залученням здобувачів вищої освіти та роботодавців.</p> <p>Виявлено міцну взаємодію Гаранта ОП і НПП кафедри соціальної роботи та менеджменту соціокультурної діяльності зі стейкхолдерами, що спрямована на поліпшення якості самої ОП.</p> <p>Потребує більш чіткого врегулювання процедури анкетування здобувачів вищої освіти щодо оцінювання освітнього процесу взагалі.</p>	В	
Критерій 9. Прозорість та публічність	В	Встановлено прозорість та публічність ОП та освітнього процесу за ОП на основі вільного доступу до	В	

		інформації, що регулює освітній процес в СумДПУ ім. А. С. Макаренка, та ОП «Соціальна робота».		
Критерій 10. Навчання через дослідження		Виявлено відсутність пропозицій стейкхолдерів щодо розробки та внесення змін до ОП на офіційній веб-сторінці кафедри.		

4. Рекомендації з подальшого удосконалення освітньої програми

У цьому розділі на основі звіту експертної групи та висновків ГЕР резюмуються рекомендації стосовно подальшого удосконалення освітньої програми, включаючи пропозиції щодо усунення виявлених під час акредитації недоліків.

На основі звіту експертної групи та висновків ГЕР було сформульовано рекомендації щодо подальшого удосконалення освітньої програми «Соціальна робота» у межах спеціальності 231 Соціальна робота за другим (магістерським) рівнем вищої освіти в Сумському державному педагогічному університеті імені А. С. Макаренка, у т. ч. пропозиції щодо усунення виявлених під час акредитації недоліків.

За критерієм 1. Проектування та цілі освітньої програми:

- при наступному проектуванні змісту і структури ОП урахувати, крім затверджених у стандартах вищої освіти переліку компетентностей та програмних результатів навчання, специфічні програмні результати та відповідні освітні компоненти, що визначатимуть її унікальність;
- активізувати практику залучення здобувачів вищої освіти до проектування та визначення цілі освітньої програми.

За критерієм 2. Структура та зміст освітньої програми:

- розробити й оприлюднити процедуру широкого вибору здобувачами вищої освіти вибіркових дисциплін незалежно від спеціальності чи підрозділу, який забезпечує її викладання;
- дотримуватися нормативних вимог стандарту вищої освіти відповідного рівня до розподілу загального обсягу освітньої програми між окремими освітніми компонентами (у кредитах Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи).

За критерієм 3. Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання:

- розробити правила і механізми визнання результатів навчання, отриманих здобувачами вищої освіти в неформальній освіті;
- більш активно інформувати здобувачів вищої освіти про форми неформальної освіти та можливості визнання її результатів.

За критерієм 4. Навчання і викладання за освітньою програмою:

- запровадити практику розробки силабусів для формування цілісного уявлення здобувачів вищої освіти про певний освітній компонент ОП;
- деталізувати процедуру перегляду й оновлення науково-педагогічними працівниками змісту освітніх компонентів відповідно до наукових досягнень і сучасних практик у галузі соціальної роботи;
- залучати здобувачів вищої освіти до програм міжнародного обміну, міжнародних проєктів тощо.

За критерієм 5. Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність:

- вийти з пропозицією до керівництва університету щодо створення підрозділу або покладення повноважень на конкретного фахівця для забезпечення дотримання академічної доброчесності здобувачами вищої освіти та науково-педагогічними працівниками при реалізації ОП (інституціональний недолік).

За критерієм 6. Людські ресурси:

- привести у відповідність академічну та/або професійну кваліфікацію всіх без винятку викладачів, задіяних до реалізації освітньої програми, з цілями та програмними результатами освітніх компонентів, які вони викладають;

- розширити мережу партнерських закладів та установ для реалізації траєкторій професійного розвитку науково-педагогічних працівників, у т. ч. закордоном.

За критерієм 7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси:

- деталізувати політику і процедури вирішення конфліктних ситуацій (зокрема пов'язаних з сексуальними домаганнями, дискримінацією та/або корупцією тощо) та зробити їх доступними для усіх учасників освітнього процесу під час реалізації освітньої програми;

- запровадити практику розміщення освітнього контенту на сайті дистанційного навчання для забезпечення рівного доступу до якісної освіти всіх категорій здобувачів вищої освіти;

- порушити клопотання перед керівництвом університету щодо здійснення косметичного ремонту в коридорах гуртожитку, де проживають здобувачі вищої освіти ОП (інституціональний недолік).

За критерієм 8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми:

- удосконалити процедуру оцінювання якості освітньої програми та освітнього процесу здобувачами вищої освіти з метою підвищення її рівня.

За критерієм 9. Прозорість та публічність:

- відображати на офіційному веб-сайті кафедри пропозиції всіх стейкхолдерів щодо розробки та корегування ОП та окремих її компонентів.

5. Підсумки

Виходячи із викладеного, галузева експертна рада рекомендує Національному агентству прийняти рішення про:

◇ акредитацію ОП з визначенням «зразкова»

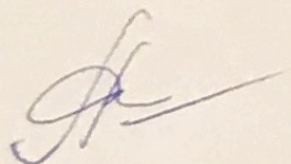
◀+ акредитацію ОП

◇ умовну (відкладену) акредитацію ОП

◇ про подання Національному агентству обґрунтованої пропозиції щодо призначення повторної акредитаційної експертизи

◇ відмову в акредитації ОП

Голова ГЕР

Олена САВЧУК